

Anvendelse, jeg mener, der burde gjøres af den Ministeriet indrømmede Ret. Jeg har meent, at der, hvor Kirken var bragt i den Tilstand, somoven forlanger, og hvor det af Kjendsgjerninger fremgik, at Kirkeieren var en Mand, der vilde gjøre, hvad han skulde; at man der kunde fritage ham for dette aarlige Syn i en Tid af 5 eller 10 Aar, og jeg tilstaaer, at det er netop en af de Maader, hvorpaa man kunde vise sin Paasjønneelse mod dem; der virkelig have gjort store og betydelige Opoffrelser med Hensyn til deres Kirker. Jeg vilde ansee det for uheldigt at berøve Ministeriet denne Myndighed, og at bringe det ind under en Lovbestemmelse vil være meget vanskeligt — jeg har selv forsøgt derpaa, men jeg har igjen opgivet det, da jeg fandt det overordentlig vanskeligt. Kirkeieren har en tredobbelt Maade, hvorpaa han kan tilintetgjøre Virkningen af Synet. Han kan forlange Oversyn, han kan forlange et særligt Syn, og herved maa jeg bemærke, at der er truffen den Bestemmelse, at de med dette Syn forbundne Udgifter kunne, selv om det er Kirkeieren, der forlanger Synet afholdt, afholdes af Kirkefondet, naar Ministeriet finder, at der har været gyldig Grund til dets Afholdelse; og endelig kan han forlange Sagen afgjort af Ministeriet. Det er netop af Hensyn til Cieren, at man giver ham Afgang til en administrativ Afgjørelse. Det er af Vigtighed for Cieren, at Synet ikke bliver absolut afgjørende, men at han, naar han har Tillid til den Myndighed, som har Overbestyrelsen af disse Sager, kan faae Sagen afgjort af denne; men det er kun Cieren selv, der kan forlange det. Den ærede Rigsdagsmand maa ikke oversee, at der er utallige Tilfælde, hvor man enten kan faae en Sag afgjort administrativt eller ved Domstolene, saaledes f. Ex. med Hensyn til Mulk for Overtrædelse af Stempelpapirslovgivningen; dette gjør man paa ingen Maade for at forulempe de Bedkommende, men det er netop en Betselse for dem, at de kunne faae Sagen afgjort administrativt, naar de have den Tillid til Administrationen, som dog staaer paa et mere overordnet Standpunkt, at den vil tage Hensyn til alle de Forhold, der bør komme i Betragtning. Jeg vilde finde Lovforslaget langt mere betænkelig, dersom det ikke var tilfikkret de Bedkom-

mende, at de kunde tage deres Tilflugt til den administrative Afgjørelse.

Det er blevet bemærket, at man har givet Synet Valget mellem forskjellige endog kostbare Stoffer til Alterklædet, det er ganske rigtigt. I det oprindelige Forslag var der fastsat kostbare Stoffer, Silkefløiel; men man fandt, at man burde give Synet Valget imellem forskellige Stoffer. Hvad Synet i saa Henseende skal vælge, berøer paa de locale Forhold. Det er naturligt, at naar der er Tale om en Bestemmelse med Hensyn til Aarhus Domkirke, vil den blive anderledes, end naar der er Tale om en lille Landsbykirke. Naar der skal tages en Bestemmelse med Hensyn til en Kirke, der har betydelige Indtægter, vil den naturligvis blive anderledes, end hvor der er Tale om en Kirke, som kun har faa Indtægter; og det vilde saaledes ikke godt lade sig gjøre at fastsætte visse bestemte Stoffer, da man derved let vilde komme til at forlange enten for Meget eller for Lidt. Naar man har truffet den Bestemmelse, at Synets Kjendelse kan blive nærmere undersøgt, har man troet derved ikke at forulempe Noget. Det Samme gjælder med Hensyn til Bestemmelsen om, at Kirken kan forlanges oliemalet; der er Kirker, hvor man kan opstille denne Fordring; men det er ligesaa sikkert, at dette ikke gjælder om alle.

Forsaa vidt det er bemærket, at man skulde være gaaet Skolelærerne for nær ved at paalægge dem at drage Omkostning for, at Trækruderne i tødt Veir aabnes hver Morgen og lukkes hver Aften, da forekommer dette mig ikke at være Tilfældet; naar det er dem paalagt at besørge Skoleringningen, saa kunne de ogsaa med det Samme gjøre dette. Jeg troer, at den ærede Taler ligeoverfor (Nørgaard) har taget noget feil, naar han har talt om, at der er visse Kirker, man kan sætte under Stiftsøvrighedernes umiddelbare Bestyrelse; dette gjælder ikke om de Kirker, der eies af Iderne, men om dem, der eie sig selv. Dette er to ganske forskellige Ting; der er de Kirker, som eie sig selv, og andre, der eies af Tiendehverne, og det er kun de førstnævnte, der skulle sættes under Stiftsøvrighedens umiddelbare Bestyrelse med Hensyn til de sidstnævnte derimod gjælder de